

<https://doi.org/10.30836/igs.1025-6814.2022.1.251068>

Ю.Б. ДОРОТЯК, О.Д. ВЕКЛИЧ, О.А. ШЕВЧУК*

Інститут геологічних наук НАН України, Київ, Україна

E-mail: dorotyak78@gmail.com; veklych_od@i.ua; hshevchuk@ukr.net

* Автор для кореспонденції

П'ЯТКОВА ДІНА МАРКІЯНІВНА (до 90-річчя від дня народження)

Стаття присвячена Діні Маркіянівні П'ятковій — відомому вченому і досліднику в галузі стратиграфії і палеонтології, кандидату геолого-мінералогічних наук, старшому науковому співробітнику відділу стратиграфії і палеонтології мезозойських відкладів Інституту геологічних наук НАН України.

Ключові слова: біографія; мезозой; стратиграфія; палеонтологія; форамініфери.

20 січня 2022 р. відзначає своє 90-річчя від дня народження Діна Маркіянівна П'яткова — кандидат геолого-мінералогічних наук, старший науковий співробітник відділу стратиграфії і палеонтології мезозойських відкладів Ін-

ституту геологічних наук (ІГН) НАН України, в якому пропрацювала понад 55 років. Діна Маркіянівна визнаний фахівець у галузі палеонтології і стратиграфії, яка все своє наукове життя присвятила вивченню юрських форамініфер, стратиграфії та палеонтології юрських відкладів України. Науковий доробок Діни Маркіянівни відомий не тільки в нашій країні, але і за її межами.

Д.М. П'яткова народилася 20 січня 1932 р. у м. Богуслав Київської області. У 1936 р. родина переїхала до Києва. У 1951 р. Діна Маркіянівна вступила до Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка на геологічний факультет, який закінчила в 1956 р., їй була присвоєна кваліфікація інженера-геолога за спеціальністю «геологічна зйомка і пошук родовищ корисних копалин».

Цитування: Доротяк Ю.Б., Веклич О.Д., Шевчук О.А. П'яткова Діна Маркіянівна (до 90-річчя від дня народження). *Геологічний журнал*. 2022. № 1 (378). С. 89—93. <https://doi.org/10.30836/igs.1025-6814.2022.1.251068>

Citation: Dorotyak, Yu.B., Veklych, O.D., Shevchuk O.A. 2022. Pyatkova Dina Markianivna (To the 90th Anniversary of her birth). *Geologičnij žurnal*, 1 (378): 89-93. <https://doi.org/10.30836/igs.1025-6814.2022.1.251068>

© Видавець Інститут геологічних наук НАН України, 2022. Стаття опублікована за умовами відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-ND (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

© Publisher Institute of Geological Sciences of the NAS of Ukraine, 2022. This is an open access article under the CC BY-NC-ND license (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

Відділ стратиграфії та палеонтології мезозойських відкладів (1972 р.). Перший ряд, зліва направо — прізвище невідоме, Н.П. Усова, В.В. Пермяков, І.М. Ямниченко, З.К. Ільїнська, С.А. Люльєва; другий ряд — О.С. Липник, М.М. Пермякова, Л.Ф. Плотнікова, О.В. Іванніков, І.І. Нікітін, Д.М. П'яткова, Т.В. Астахова, Л.Г. Беляя
Department of stratigraphy and palaeontology of the Mesozoic deposits (1972). First line, left to right — name unknown, N.P. Usova, V.V. Permyakov, I.M. Yamnichenko, Z.K. Ilyinska, S.A. Lyuliyeva; second line — O.S. Lipnik, M.M. Permyakova, L.F. Plotnikova, O.V. Ivannikov, I.I. Nikitin, D.M. Pyatkova, T.V. Astahova, L.G. Belaya

Трудову діяльність Д.М. П'яткова розпочала молодшим геологом у Кадзанчадській партії Бозшекульської експедиції Північно-Казахстанського геологічного управління, де пропрацювала три роки. Починаючи з 1960 р. вже понад 55 років її наукове життя пов'язане з ІГН НАН України: спочатку вона обіймає посаду інженера, з грудня 1965 р. — молодшого наукового співробітника, а з жовтня 1982 по 2015 р. — старшого наукового співробітника відділу стратиграфії та палеонтології мезозойських відкладів.

22 жовтня 1974 р. Діна Маркіянівна захистила кандидатську дисертацію на тему «Фораминиферы кимериджского и волжского ярусов Днепровско-Донецкой впадины и их значение для стратиграфии» за спеціальністю «палеонтологія і стратиграфія». Науковим керівником роботи була відома представниця мікропалеонтологічної школи П.А. Тутковського, фахівець у галузі стратиграфії, мікропалеонтології (форамініфери) мезо-кайнозойських відкладів України, доктор геолого-мінералогічних наук Ольга Костянтинівна Каптаренко-Черноусова.

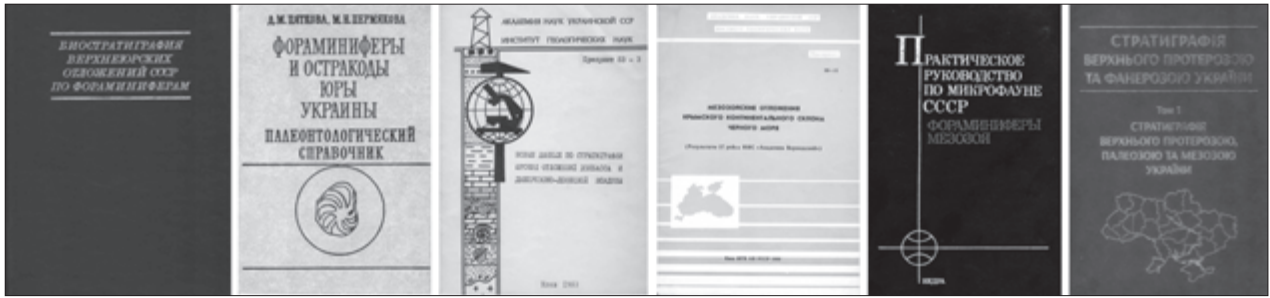
Після захисту кандидатської дисертації і аж до виходу на пенсію у 2015 р. Діна Маркіянівна

зосереджує увагу на вивченні стратиграфії і палеонтології юрських відкладів, зокрема юрських форамініферів України.

Основними напрямками наукової діяльності Д.М. П'яткової були:

- *Стратиграфія* мезозойських відкладів України, зокрема Дніпровсько-Донецької западини, Донбасу, Українського щита, Криму та шельфу Чорного моря. На основі вивчення форамініфер вона здійснює детальну стратифікацію розрізів, обґрунтування просторово-часових закономірностей юрських відкладів України. Д.М. П'яткова є автором розроблених модернізованих регіональних та міжрегіональних стратиграфічних схем мезозойських відкладів. Нею у співавторстві по міжнародній програмі «Peri-Tetys» Jurassic system створено 10 палеогеографічних та літолого-фаціальних карт (2000) та схеми «Стратиграфическая схема юрских отложений Украинского щита, Днепровско-Донецкой впадины и северо-западных окраин Донбасса» (1994, 1995).

- *Біостратиграфія*. Діна Маркіянівна є співавтором створення біозональних шкал юрських відкладів України («Стратиграфія верхнього протерозою та фанерозою України. Т. 1.

Монографії та препринти за участі та авторства Д.М. П'яткової
 Monographs and preprints with the participation and authorship of D.M. Pyatkova

Діна Маркіянівна П'яткова серед колег, учнів та друзів, 2006 р. Стоять — Ю.Б. Доротяк, О.А. Шевчук, О.Д. Веклич, О.А. Сіренко; сидять — Н.Б. Бірюкова, Л.Г. Белая, Д.М. П'яткова, Л.Ф. Плотнікова
 Dina Markiyaniivna Pyatkova among colleagues, students and friends, 2006. Stand — Yu.B. Dorotyak, O.A. Shevchuk, O.D. Veklych, O.A. Sirenko; to sit — N.B. Biryukova, L.G. Belaya, D.M. Pyatkova, L.F. Plotnikova

Стратиграфія верхнього протерозою, палеозою та мезозою України» (2013)).

• *Палеонтологія*. Стратиграфічний розподіл, систематика, палеоекологія та палеогеографія юрських форамініфер. Д.М. П'ятковою розроблено засади систематики, детальної стратифікації юрських відкладів за форамініферами. Показано значення бентосних форамініфер для палеоекології та палеогеографії.

Діна Маркіянівна є автором близько 100 друкованих праць у вітчизняних та зарубіжних виданнях, які присвячені вивченню форамініфер, стратиграфії, палеонтології, палеогеографії та корисним копалинам юрських відкладів України (Дніпровсько-Донецької западини, Донбасу, Українського щита, Криму), в

тому числі співавтором 8 монографій, 26 статей та 4 препринтів.

Науковий доробок Діни Маркіянівни значний. Це насамперед монографії у співавторстві, а саме: «Стратиграфія УРСР. Т. 7. Юра» (1969), «Палеонтологический справочник. Юрские фораминиферы и остракоды УССР. Т. 1» (1970), «Стратиграфический словарь УССР» (1970), «Успехи в изучении микроорганизмов мезо-кайнозоя Украины» (1971), «Обоснование стратиграфических подразделений мезо-кайнозоя Украины по микрофауне» (1975), «Фораминиферы и остракоды Украины. Ч. 1. Фораминиферы» (1978), «Биостратиграфия верхнеюрских отложений СССР по данным фораминифер» (1979), «Практическое руко-

Співробітники відділу стратиграфії та палеонтології мезозойських відкладів, 2010 р. Стоять — Ю.В. Клименко, О.А. Шевчук, Ю.Б. Доротяк, О.Ю. Мірошник, О.Д. Веклич; сидять — М.М. Іванік, Д.М. П'яткова, С.О. Молчанов
Employees of the Department of Stratigraphy and Paleontology of Mesozoic sediments, 2010. Stand — Yu. V. Клименко, O. A. Shevchuk, Yu. B. Dorotyak, O. Yu. Miroshnyk, O. D. Veklych; to sit — M. M. Ivanik, D. M. Pyatkova, S. O. Molchanov

водство по микрофауне СССР. Фораминиферы мезозоя» (1991), «Геология и полезные ископаемые Черного моря» (1997), «Стратиграфия верхнего протерозоя та фанерозоя України. Т. 1. Стратиграфія верхнього протерозоя, палеозоя та мезозоя України» (2013). Крім цього, варто згадати карти «Литолого-палеогеографические карты СССР. Масштаб 1:750 000» (1968), 10 палеогеографічних та літолого-фаціальних карт (2000) по міжнародній програмі «Peri-Tetys» Jurassic system (у співавторстві) та схеми «Стратиграфическая схема юрских отложений Украинского щита, Днепровско-Донецкой впадины и северо-западных окраин Донбасса» (1994, 1995). Вона є автором 13 оновлених стратиграфічних схем юрських відкладів України (2013).

Діна Маркіянівна багато років працювала в одному відділі з Маргаритою Миколаївною Пермяковою, яких пов'язували не тільки наукові інтереси, оскільки обидві вивчали юрські відклади України (Діна Маркіянівна — за форамініферами, а Маргарита Миколаївна — за остракодами), але і добрі дружні стосунки.

Так, у 1978 р. вийшла друком їх спільна монографія «Фораминиферы и остракоды юры Украины», яка була виконана вперше за цими групами фауни на той час в СРСР. У палеонтологічний довідник увійшли 450 видів форамініфер і 156 видів остракод, багато з яких для України були наведені вперше. Довідник ілюстровано 72 палеонтологічними і стратиграфічними таблицями.

Д.М. П'яткова була учасником морських експедицій (1988, 1993, 1994, 1996). Результатом дослідження мезозойських відкладів континентального схилу Чорного моря стали численні препринти та статті, співавтором яких вона є.

Діна Маркіянівна — чудовий польовий геолог. Вона входила до складу багатьох геологічних експедицій. Виконувала роботи за договірними тематиками з різними геологорозвідувальними організаціями України та за її межами. Брала участь у розробці та виконанні численних тем відділу (1966—2015), а також у впровадженні наукових розробок у виробництво (1975). Незмінним помічником Д.М. П'ят-

кової протягом 50 років була технік відділу мезозою Л.Г. Белая.

Діна Маркіянівна — активний учасник вітчизняних та зарубіжних колоквиумів, конференцій, семінарів, симпозіумів, а також сесій Українського палеонтологічного товариства (1977—2017). У вересні 1971 р. разом з мікропалеонтологами відділів мезозою і кайнозою Інституту брала участь в проведенні XII Європейського мікропалеонтологічного колоквиуму. Займалася підготовкою та організацією союзних колоквиумів (колишнього СРСР) по форамініферах та біостратиграфії юрських відкладів колишнього СРСР; в результаті цих робіт вийшло друком три монографії і стратиграфічна схема верхньоюрських відкладів колишнього СРСР за форамініферами. В листопаді 1972 р. була учасником семінару по систематиці юрських нодозаріід у м. Вільнюс. У листопаді 1974 р. брала участь в роботі наради по систематиці юрських цератобуліміноїдей. В квітні 1979 р. у м. Вільнюс була членом оргкомітету та займалася підготовкою симпозіуму «Биостратиграфия верхнеюрских отложений СССР (по данным фораминифер)».

З 1970 р. Д.М. П'яткова була секретарем експертної комісії ІГН АН УРСР, вченим секретарем відділення стратиграфії та палеонтології ІГН НАН України (до 2011 р.), а також вченим

секретарем мезозойської комісії НСКУ (до 2003 р.). З 1963 р. до 1990-х років була профформом відділу мезозою ІГН АН УРСР.

Діна Маркіянівна висококваліфікований науковець, яка все життя займається цікавою, кропіткою працею. Свій багатий професійний досвід і знання щедро передає своїм учням-колегам — Олені Шевчук, Юлії Доротяк, Олені Веклич, Юлії Клименко, Лідії Матлай.

Діна Маркіянівна вимоглива, обізнана, багатогранна, інтелігентна, чуйна людина, яка не стоїть на місці, а розвивається. Все життя вона цікавиться чимось новим, має власну думку і вміє аргументовано відстоювати свою позицію. Одним з її захоплень є книги. Діна Маркіянівна велика шанувальниця творчості поетеси Ліни Костенко. Протягом багатьох років вона очолювала Товариство книголюбів Інституту, була його незмінним секретарем. Як справжня жінка, вона має суто жіноче захоплення — любить в'язати і вишивати, навчила рукоділля свою доньку.

Від щирого серця колектив Інституту геологічних наук НАН України, співробітники відділу стратиграфії і палеонтології мезозойських відкладів, учні, колеги-палеонтологи щиро вітають ювілярку та зичать їй міцного здоров'я, щасливого довголіття, сімейного благополуччя та творчої наснаги.

Yu.B. Dorotyak, O.D. Veklych, O.A. Shevchuk

Institute of Geological Sciences of NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine

E-mail: dorotyak78@gmail.com; veklych_od@i.ua; hshevchuk@ukr.net

PYATKOVA DINA MARKIANIVNA (To the 90th Anniversary of her birth)

The article is dedicated to Dina Markiyaniivna Pyatkova, the well-known scientist and researcher in the field of stratigraphy and paleontology, candidate of geological and mineralogical sciences, senior researcher at the Department of Stratigraphy and Paleontology of Mesozoic deposits of the Institute of Geological Sciences of NAS of Ukraine.

Keywords: *biography; Mesozoic; stratigraphy; paleontology; foraminifers.*